

חייב עובד שומר שבת לעבוד בשבת

חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951 (להלן: "החוק") מכונן את חובתו של המעביד שלא להעסיק עובד יהודי ביום שבת, בסעיפי הפרק השלישי לחוק מפורט כדלקמן (ההדגשות הן שלי ואינן במקור י.ו.):

7. שעות המנוחה השבועית

(א) לפחות שלושים ושש שעות רצופות לשבוע הן המנוחה השבועית של העובד.

(ב) המנוחה השבועית תכלול -

(1) **לגבי יהודי - את יום השבת;**

(2) לגבי מי שאינו יהודי - את יום השבת או את יום הראשון או את היום הששי בשבוע, הכל לפי המקובל עליו כיום המנוחה השבועית שלו.

9. איסור העבדה במנוחה השבועית

העבדת עובד במנוחה השבועית אסורה, אם לא הותרה לפי סעיף 12.

9א. איסור עבודה במנוחה השבועית (תיקון: תשכ"ט)

(א) בימי המנוחה הקבועים כמשמעותם **בפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948**, לא יעבוד בעל בית מלאכה בבית מלאכתו, ולא בעל מפעל תעשייה במפעלו, ולא יסחר בעל חנות בחנותו.

(ב) בימי מנוחה כאמור לא יעבוד חבר של אגודה שיתופית בבית מלאכה או במפעל תעשייה של האגודה; בבית מלאכה או מפעל תעשייה של אגודה שיתופית חקלאית לא יעבוד חבר אלא אם העבודה קשורה בשירותים הנחוצים למשק שלה.

ימי המנוחה משמעותם **בפקודת סדרי השלטון והמשפט** הם כדלקמן:

18א. ימי מנוחה [תיקון: תש"ח, תשי"ב]

(א) **שבת** ומועדי ישראל - שני ימי ראש השנה, יום הכפורים, ראשון ושמיני עצרת של סוכות, ראשון ושביעי של פסח וחג השבועות הם ימי המנוחה הקבועים במדינת ישראל. לשאינם יהודים הזכות לקיים ימי מנוחה בשבתם וחגיהם. חגים אלה ייקבעו לגבי כל עדה על פי החלטת הממשלה שתפורסם ברשומות.

(ב) הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א 1951, החלות על המנוחה השבועית יחולו -

(1) לגבי יהודי - על מועדי ישראל;

(2) לגבי מי שאינו יהודי - על מועדי ישראל או על חגי עדתו, הכל לפי המקובל עליו.

סעיף 9ב לחוק קובע כדלקמן:

9ב. תחולת סעיף 12 (תיקון: תשכ"ט)

הוראות סעיף 12 יחולו, בשינויים המחוייבים, על מתן היתרי עבודה בימי מנוחה למי שהוראות סעיף 9א חלות עליו.

12. היתר העבודה במנוחה השבועית (תיקון: תשמ"ג)

(א) שר העבודה רשאי להתיר העבדת עובד בשעות המנוחה השבועית או בחלק מהן, אם הוא משוכנע שהפסקת העבודה למנוחה השבועית, לכולה או לחלק ממנה, עלולה לפגוע בהגנת המדינה או בבטחון הגוף או הרכוש, או לפגוע פגיעה רבה בכלכלה, בתהליך עבודה או בסיפוק צרכים שבהם, לדעת שר העבודה, חיוניים לציבור או לחלק ממנו.
(ב) היתר כללי לפי סעיף קטן (א) לא יינתן אלא על פי החלטת ועדת שרים המורכבת מראש הממשלה, שר הדתות ושר העבודה.
(ג) בהיתר מיוחד לפי סעיף קטן (א) יפורטו המקצועות או התפקידים של העובדים שלגביהם ניתן ההיתר או המחלקות במקומות העבודה שלגבי עובדיהן ניתן ההיתר.

מן המקובץ עולה כי עבודה ביום השבת בניגוד לסעיף 9 לחוק, תיתכן, בהתאם לאמור בסעיף 12(ב) לחוק, באם ניתן היתר כללי על פי החלטת ועדת שרים כמפורט לעיל או בהיתר מיוחד לפי סעיף 12(ג) לחוק.

רצ"ב רשימת היתרים שניתנו בעבר על ידי שר התעשייה והמסחר, כפי שקיימת באתר משרד התמ"ת:

ב

בטון-יציקה (י"פ תשכ"ד, 990)
ביוב-עבודות (י"פ תשי"א, 1385)
בעלי חיים - הטיפול בהם (י"פ תשי"א, 1385)
בתי אירוח (י"פ תשי"א, 1385)

ה

היתר כללי לכל העובדים (י"פ תשל"ד, 553)
היתר כללי להעבדה בשעות נוספות במפעלים
שבהם עובדים שבוע עבודה בן חמשה ימים
(י"פ תשמ"ט, 3349)

ח

חקלאות - עבודות עונתיות (י"פ תשי"ב, 580, תשל"ד, 553)

כ

כבאות (י"פ תשי"א, 1385)

ל

לולנאות (י"פ תשי"א, 1385)

מ

מים - הספקה (י"פ תשי"א, 1385)
מצילים בבריכות שחיה (י"פ תש"ך, 1936)
מצילים וסדרנים על שפת הים (י"פ תשי"א, 1385)

נ

נמלים (י"פ תשל"ד, 553)

ק

קידוח - עבודות (י"פ תשי"ד, 1365)
קרח - יצור והספקה (י"פ תשי"א, 1385; תשי"ב, 780)

ר

רפואה - מפעלים ומוסדות טיפול בזקנים או בילדים
(י"פ תשי"א, 1385)

ש

שמירה (י"פ תשי"א, 1385)
שמשין בבתי כנסת (י"פ תשי"א, 1385)
שמשים וסדרנים במקומות ציבוריים (י"פ תשי"א, 1385)

ת

תחבורה (י"פ תשל"ז, 231)

לסיכום:

לאור האמור, על מנת שניתן יהיה להעסיק עובד יהודי, לרבות עובד יהודי שומר שבת, ביום מנוחה שהוגדר בין היתר כיום שבת, יש לבדוק האם מקצועו נכלל ברשימת ההיתרים המפורטת לעיל. במידה והתשובה חיובית, ניתן יהיה להעסיק את העובד ביום השבת.

באם מדובר בהיתר כללי יש לבדוק את תוקפו.